

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

Oktober 2023

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

**klimabistand til
udviklingslande**

Opfølgning i sagen om klimabistand til udviklingslande (beretning nr. 9/2020)

1. september 2023

RN 713/23

I. Baggrund og konklusion

1. Rigsrevisionen følger i dette notat op på sagen om klimabistand til udviklingslande, som blev indledt med en beretning i 2021. Opfølgningen sker med henblik på at vurdere, om Udenrigsministeriets og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets initiativer adresser den kritik, der fremgår af Statsrevisorerens bemærkninger og Rigsrevisionens beretning. Vi har tidligere behandlet sagen i notat til Statsrevisorerne af 22. april 2021.

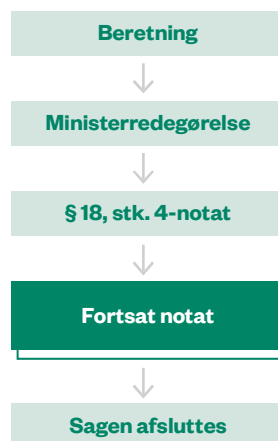
2. Beretningen handlede om, hvorvidt Udenrigsministeriet og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet havde understøttet en gennemsigtig klimabistand til udviklingslande, der var målrettet mod at skabe størst mulig effekt.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, fandt de det utilfredsstillende, at Udenrigsministeriet og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet ikke i tilstrækkelig grad havde sikret en præcis opgørelse af, hvor mange midler Danmark bruger på klimabistand til udviklingslande, og ikke i tilstrækkelig grad havde målrettet klimabistanden mod at skabe størst mulig effekt. Dette begrænsede viden om, hvordan Danmark fremadrettet bedst kunne bistå udviklingslande med at reducere CO₂-udledning og tilpasse sig klimaforandringer.

Konklusion

Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Udenrigsministeriet har stillet skærpede krav til opgørelsen af og mål for klimabistanden. Rigsrevisionen finder det endvidere tilfredsstillende, at Udenrigsministeriet og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har styrket opfølgningen på resultater og effekter af klimabistanden og har givet Folketinget og offentligheden en større indsigt heri. Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at sagen kan afsluttes.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

Et opfølgningsspunkt afsluttes, når Statsrevisorerne på baggrund af indstilling fra Rigsrevisionen vurderer, at myndighedernes initiativer er tilfredsstillende.

II. Status på sagen

4. På baggrund af beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger har Rigsrevisionen fulgt op på følgende punkter:

Opfølgningsspunkt	Status
1. Udenrigsministeriets præcisering af opgørelsen af klimabistand.	Behandles og afsluttes i dette notat.
2. Udenrigsministeriets arbejde med at styrke målretningen af programmer, hvor klima indgår som delmål.	Behandles og afsluttes i dette notat.
3. Udenrigsministeriets og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets opfølgning på effekten af klimabistand og de 2 ministeriers afrapportering af resultater og effekt af klimabistanden.	Behandles og afsluttes i dette notat.

III. Ministeriernes initiativer

5. Vi gennemgår i det følgende Udenrigsministeriets og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets initiativer i forhold til de udestående opfølgningsspunkter.

6. Opfølgningen er baseret på møder, brevveksling og materiale fra de 2 ministerier.

Opgørelse af klimabistand

Udenrigsministeriet anvender en ny metode til opgørelsen af klimabistanden, som giver et mere præcist billede af Danmarks klimabistand. Dette finder Rigsrevisionen tilfredsstillende og vurderer derfor, at denne del af sagen kan afsluttes.

7. Statsrevisorerne bemærkede, at Udenrigsministeriets metode til at opgøre klimabistanden gav et upræcist billede af omfanget af Danmarks klimabistand.

8. Udviklingsministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at Udenrigsministeriet var i gang med at introducere en mere præcis metode til at opgøre klimabistanden.

9. Vores opfølgning viser, at Udenrigsministeriet har taget en ny metode i brug, som giver en mere præcis opgørelse af klimabistanden. Ved den nye metode skelnes der nu mellem indsatser for miljø, biodiversitet og klima. Der stilles desuden større krav til baggrundsanalyser og projektets indhold, for at projektet kan klassificeres som klimabistand. Ministeriet har i denne forbindelse udarbejdet retningslinjer og rapporteringsformater til civilsamfundsorganisationerne og vejledt herom.

10. Udenrigsministeriet oplyser, at ministeriet i 2020 og 2021 indgik i et frivilligt samarbejde med en række civilsamfundsorganisationer om, at organisationerne årligt skal rapportere præcist om, hvad de har gjort på klimaområdet med støtte fra Udenrigsministeriet. Ministeriet har fra 2022 gjort det obligatorisk for alle civilsamfundsorganisationer at foretage denne rapportering.

Civilsamfundsorganisationer

Civilsamfundsorganisationer er organisationer, som hverken er statslige eller private, men som arbejder for at fremme særlige interesser eller formål inden for den demokratiske proces. I Danmark arbejder civilsamfundsorganisationer som fx Røde Kors og Folkekirkens Nødhjælp med klimabistand.

Målrætning af programmer, hvor klima indgår som delmål

Udenrigsministeriet stiller krav om klimamål for hvert enkelt projekt i stedet for det samlede program. Dette finder Rigsrevisionen tilfredsstillende og vurderer derfor, at denne del af sagen kan afsluttes.

11. Statsrevisorerne bemærkede, at Udenrigsministeriet kun i begrænset omfang havde opstillet mål for klima i programmer, hvor klima var et delmål.

12. Vores opfølgning viser, at Udenrigsministeriet har udarbejdet nye vejledninger til design af projekter, som har klimarelaterede hovedmål og delmål. Ministeriet stiller nu krav om, at der i ansøgninger til projekter om klimabistand skal opstilles konkrete mål, fx en bestemt stigning i andelen af skov, og at ansøgere skal beskrive, hvordan disse mål vil blive opnået.

13. Udenrigsministeriet oplyser, at ministeriet har ændret praksis, så alle klimamål nu vurderes for det enkelte projekt i stedet for det samlede program. Det sker som en del af arbejdet med den nye udviklingsstrategi for dansk klimabistand. For at sikre en bedre målrætning af projekter vil ministeriet ved behandlingen af ansøgninger vurdere de konkrete indikatorer og mål samt størrelsen af klimaelementet i hvert enkelt projekt.

Opfølgning og afrapportering

Udenrigsministeriet og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har styrket opfølgningen på resultater og effekter af klimabistanden. Ministerierne har desuden givet Folketinget og offentligheden en større indsigt i disse. Dette finder Rigsrevisionen tilfredsstillende og vurderer derfor, at denne del af sagen kan afsluttes.

Opfølgning på resultater og effekter af klimabistanden

14. Statsrevisorerne bemærkede, at Udenrigsministeriet og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet havde fulgt op på de klimarelaterede resultater og effekter af bistand tildelt fra klimapuljen. Udenrigsministeriet havde dog for størstedelen af den øvrige klimabistand, hvor klima alene er et delmål, kun i begrænset omfang sikret en løbende og afsluttende opfølgning på klimarelaterede resultater og effekter.

15. Vores opfølgning viser, at Udenrigsministeriet har styrket ministeriets løbende og afsluttende opfølgning på projekter, der har modtaget klimabistand. Projekter, som modtager mere end 43 mio. kr. i bistand, skal nu årligt indrapportere til ministeriet, hvad projektet har leveret det seneste år. Ministeriet følger nu også op på, om alle projekter har nået de afsluttende mål.

Opfølgningen viser også, at Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har styrket den løbende og afsluttende opfølgning på resultaterne af ministeriets klimasamarbejde med andre lande ved at udarbejde flere estimater for effekten af indsatserne. Fx følger og opgør ministeriet udviklingen i samarbejdslandenes udledning af CO₂ og brugen af vedvarende energi, da det er 2 af ministeriets centrale indsatser.

Programmer

Programmer er en samling af flere forskellige projekter, som har forskellige indsatser. Det kan fx være et landeprogram, hvor alle projekter for det enkelte land er samlet i et program.

Afrapportering af resultater og effekt af klimabistanden

16. Det fremgik af beretningen, at Udenrigsministeriet og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet i mindre grad havde understøttet formidlingen til Folketinget og offentligheden om, hvilke resultater der kom ud af klimabistanden.

17. Udviklingsministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at Udenrigsministeriet sammen med Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet som opfølgning på klimaloven udarbejder "Årlig afrapportering for de internationale effekter af den danske klimaindsats" til Folketinget. Udviklingsministeren oplyste desuden, at ministeren forventer, at Udenrigsministeriet sammen med Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet kan udvikle rapporten yderligere med henblik på at give Folketinget og offentligheden et samlet overblik over klimafinansiering og resultater.

18. Vores opfølgning viser, at Udenrigsministeriets årlige redegørelse for udviklingen i udviklingssamarbejdet og offentliggørelse af information på OpenAid.dk giver Folketinget og offentligheden en større indsigt i den samlede klimafinansiering og bistandens resultater end tidligere. På OpenAid.dk præsenterer ministeriet fx, hvad der gives tilskud til, og resultaterne af de større projekter.

Opfølgningen viser også, at Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets redegørelse "Global Afrapportering", som også indeholder bidrag fra Udenrigsministeriet, giver Folketinget og offentligheden en større indsigt i resultaterne af ministeriets klimasamarbejde med andre lande end tidligere. I redegørelsen præsenterer ministeriet fx udviklingen i udledningen af CO₂ og brugen af vedvarende energi i samarbejdslandene samt resultaterne af enkelte samarbejdsprojekter.

OpenAid.dk

OpenAid.dk er en hjemmeside, der tilhører Udenrigsministeriet. Her offentliggør ministeriet bl.a. hvor, til hvem og til hvad ministeriet giver klimabistand. Siden giver både et overblik over fordelingen af den samlede klimabistand og et indblik i konkrete klimabistandsprojekter og deres resultater.

19. Hele sagen kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

20. Bilag 1 viser Folketingets behandling af beretningen.

Birgitte Hansen

Bilag 1. Folketingets behandling af beretningen

Beretning (nr.), dato for Statsrevisorernes mødebehandling og ministerredegørelse(r)	Behandlet i udvalg	Teknisk gennemgang ved Statsrevisorerne og Rigsrevisionen	Udvalgs-spørgsmål (nr.)	Indkaldt til samråd	Statsrevisorerne har holdt møde med ministeren	§ 20-spørgsmål
Klimabistand til udviklingslande (nr. 9/2020) 15-01-2021 Ministerredegørelser: Udviklingsministeren: 12-03-2021 Klima-, energi- og forsyningsministeren: 25-03-2021	Finansudvalget: 21-01-2021			Udenrigsudvalget: 02-03-2021		